

Total No. of Printed Pages—7

3 SEM FYUGP ECOC3B

2 0 2 4

(December)

ECONOMICS

(Core)

Paper : ECOC3B

(Indian Economy—Trends in Economic Indicators)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×4=4

Answer the following as directed :

- (a) স্বাধীনতাৰ প্ৰাকক্ষণত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত কোনটো খণ্ডই আধিপত্য বিস্তাৰ কৰিছিল ?

Which sector dominated the Indian economy on the eve of Independence?

- (i) ঔদ্যোগিক

Industrial

(2)

(ii) কৃষিভিত্তিক

Agricultural

(iii) সেৱা

Service

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) 2023-2024 চনৰ মানৱ উন্নয়ন প্ৰতিবেদন (HDR) অনুসৰি বিশ্বব্যাপী মানৱ উন্নয়ন সূচকাংক (HDI)ত ভাৰতৰ স্থান হৈছে

According to the 2023-2024 Human Development Report (HDR), India's rank in the global Human Development Index (HDI) is

(i) 140

(ii) 134

(iii) 145

(iv) 150

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(c) গ্ৰাম্য পৰিয়ালক 100 দিনৰ নিশ্চিত মজুৰিৰ নিয়োগ প্ৰদানৰ বাবে কোনখন চৰকাৰী আঁচনি ৰচনা কৰা হৈছে?

Which government scheme is designed to provide 100 days of guaranteed wage employment to rural households?

(d) ভাৰতৰ কোনটো খণ্ডত শ্ৰমিক শক্তিৰ সৰ্বাধিক অংশ
নিয়োজিত হয় ?

Which sector in India employs the
largest share of the labour force?

(i) কৃষি

Agriculture

(ii) উৎপাদন শিল্পসমূহ

Manufacturing enterprises

(iii) সেৱাসমূহ

Services

(iv) নিৰ্মাণ

Construction

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on any *four* of the
following :

(a) ভাৰতৰ জনগাঁথনিগত লভ্যাংশ

Demographic dividend of India

(b) মানৱ উন্নয়ন সূচকাংক

Human Development Index

(c) ভাৰতত যুৱ নিবনুৱা সমস্যাৰ কাৰণ

Causes of youth unemployment in India

(d) বহুমাত্রিক দৰিদ্ৰতাৰ ধাৰণা

Concept of multidirectional poverty

(e) নিয়োগৰ অৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত আৰু ছিংগাপুৰৰ মাজত
তুলনা

Comparison between India and
Singapore with regard to employment
status

3. (a) স্বাধীনতাৰ প্ৰাকক্ষণত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ মূল
বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। ইংৰাজ
ঔপনিবেশিক শাসনে ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বিভিন্ন খণ্ডক
কেনেদৰে গঢ় দিছিল ?

4+4=8

Discuss the key features of the Indian
economy on the eve of Independence.
How did the British colonial rule shape
various sectors of the Indian economy?

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ বিশ্বায়ন কৌশলৰ অংশ হিচাপে ১৯৯১ চনত
আৰম্ভ হোৱা অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ বিশ্লেষণ কৰা।
গোলকীকৰণৰ পিছৰ কৌশলসমূহৰ ইতিবাচক আৰু
নেতিবাচক প্ৰভাৱৰ মূল্যায়ন কৰা।

4+4=8

Analyze the economic reforms initiated
in 1991 as a part of India's globalization
strategy. Evaluate the positive and
negative impacts of the post-
globalization strategies.

4. (a) ভাৰতীয় জনসংখ্যাৰ মূল জনগাঁথনিগত বৈশিষ্ট্য আৰু ধাৰাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। জনসংখ্যাৰ আকাৰ আৰু বৃদ্ধিৰ হাৰ, জন্ম আৰু মৃত্যুৰ হাৰৰ ধাৰা বিশ্লেষণ কৰা। 4+4=8

Discuss the key demographic features and trends of the Indian population. Analyze the size and growth rates of the population, trends in birth and death rates.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ কাৰক হিচাপে জনসংখ্যাৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা। জনগাঁথনিগত বৈশিষ্ট্যই অৰ্থনৈতিক বিকাশত কেনেকৈ বাধাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে? 4+4=8

Evaluate the role of population as a factor of economic development in India. How can demographic characteristics hinder economic growth?

5. (a) দৰিদ্ৰতাৰ সংজ্ঞা দিয়া। দৰিদ্ৰতাৰ গণনাৰ বিভিন্ন পদ্ধতি কি কি? দৰিদ্ৰতা গণনাৰ ক্ষেত্ৰত দুটা প্ৰত্যাহ্বানৰ কথা উল্লেখ কৰা। 2+4+2=8

Define poverty. What are the various methods of estimating poverty? Mention two challenges in poverty estimation.

অথবা / Or

- (b) আয়ৰ বৈষম্য কি? ভাৰতত আয়ৰ বৈষম্যৰ কাৰণ কি?
আয়ৰ বৈষম্য দূৰ কৰাৰ ব্যৱস্থাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

2+4+2=8

What is income inequality? What are the causes of income inequality in India? Explain the measures to remove income inequality.

6. (a) বৃত্তিগত গাঁথনি কি? ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশত বৃত্তিগত গাঁথনিৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা। স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতৰ বৃত্তিগত গাঁথনিৰ দুটা পৰিৱৰ্তিত বৈশিষ্ট্য লিখা। 2+4+2=8

What is occupational structure? Explain the impact of occupational structure in economic development of India. Write two changing features of occupational structure in post-Independence India.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতত নিবনুৱা সমস্যাৰ পৰিসৰ আৰু প্ৰৱণতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। ভাৰতৰ নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ বাবে দুটা ব্যৱস্থা লিখা।

6+2=8

Discuss the magnitude and trends of unemployment in India. Write two measures to solve unemployment problems in India.

7. (a) ভাৰতৰ উন্নয়নৰ অভিজ্ঞতাক ছিংগাপুৰৰ সৈতে তুলনা কৰা। ছিংগাপুৰৰ উন্নয়ন কৌশলৰ পৰা ভাৰতে কি শিক্ষা ল'ব পাৰে? 6+2=8

Compare India's development experience with Singapore. What lessons can India learn from the development strategies of Singapore?

অথবা / Or

- (b) টাইৱানৰ সৈতে ভাৰতৰ উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়া তুলনা কৰা। টাইৱানৰ উন্নয়ন কৌশলৰ পৰা ভাৰতে কি শিক্ষা ল'ব পাৰে? 6+2=8

Compare the process of India's development with Taiwan. What lessons can India draw from the development strategies of Taiwan?

★★★